

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2017 m. birželio 12 d.
(OR. en)

9304/17

ECOFIN 407
UEM 156
SOC 387
EMPL 301
COMPET 404
ENV 503
EDUC 231
RECH 187
ENER 226
JAI 486

PRANEŠIMAS

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
kam:	Nuolatinių atstovų komitetui / Tarybai
Komisijos dok. Nr.:	ST 9248/17 ECOFIN 378 UEM 127 SOC 356 EMPL 271 COMPET 373 ENV 473 EDUC 201 RECH 157 ENER 197 JAI 448 - COM(2017) 515 final
Dalykas:	Rekomendacija dėl TARYBOS REKOMENDACIJOS dėl 2017 m. Liuksemburgo nacionalinės reformų programos su Tarybos nuomone dėl 2017 m. Liuksemburgo stabilumo programos

Delegacijoms pridedamas pirmiau nurodytas Komisijos pasiūlymu (dok. COM(2017) 515 final) grindžiamas Tarybos rekomendacijos projektas, kurį peržiūrėjo ir dėl kurio susitarė įvairūs Tarybos komitetai.

TARYBOS REKOMENDACIJA

... m ... d.

dėl 2017 m. Liuksemburgo nacionalinės reformų programos

su Tarybos nuomone dėl 2017 m. Liuksemburgo stabilumo programos

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 121 straipsnio 2 dalį ir 148 straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdama į 1997 m. liepos 7 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1466/97 dėl biudžeto būklės priežiūros stiprinimo ir ekonominės politikos priežiūros bei koordinavimo ¹, ypač į jo 5 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją,

atsižvelgdama į Europos Parlamento rezoliucijas,

atsižvelgdama į Europos Vadovų Tarybos išvadą,

atsižvelgdama į Užimtumo komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonomikos ir finansų komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Socialinės apsaugos komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonominės politikos komiteto nuomonę,

¹ OL L 209, 1997 8 2, p. 1.

kadangi:

- (1) 2016 m. lapkričio 16 d. Komisija priėmė metinę augimo apžvalgą, kuria pradedamas 2017 m. Europos ekonominės politikos koordinavimo semestras. 2017 m. kovo 9–10 d. Europos Vadovų Taryba patvirtino metinėje augimo apžvalgoje nustatytus prioritetus. 2016 m. lapkričio 16 d. Komisija, remdamasi Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1176/2011², priėmė įspėjimo mechanizmo ataskaitą, kurioje Liuksemburgas nenurodyta kaip viena iš valstybių narių, dėl kurių reikės parengti nuodugnią apžvalgą. Tą pačią dieną Komisija taip pat priėmė rekomendaciją dėl Tarybos rekomendacijos dėl euro zonos ekonominės politikos; tą rekomendaciją Europos Vadovų Taryba patvirtino 2017 m. kovo 9–10 d. 2017 m. kovo 21 d. Taryba priėmė rekomendaciją dėl euro zonos ekonominės politikos (toliau – euro zonai skirta rekomendacija)³;
- (2) kaip valstybė narė, kurios valiuta yra euro, atsižvelgdama į glaudžias ekonominės ir pinigų sąjungos šalių ekonomikos sąsajas, Liuksemburgas turėtų užtikrinti, kad euro zonai skirta rekomendacija būtų visiškai ir laiku įgyvendinta, kaip nurodyta toliau išdėstytoje 2 rekomendacijoje;
- (3) 2017 m. vasario 22 d. paskelbta 2017 m. Liuksemburgo ataskaita. Joje įvertinta Liuksemburgo pažanga, padaryta įgyvendinant 2016 m. liepos 12 d. Tarybos priimtas šaliai skirtas rekomendacijas, veiksmai, kurių Liuksemburgas ėmėsi atsižvelgdamas į ankstesniais metais priimtas šaliai skirtas rekomendacijas, ir Liuksemburgo pažanga siekiant nacionalinių tikslų pagal strategiją „Europa 2020“;
- (4) 2017 m. balandžio 28 d. Liuksemburgas pateikė 2017 m. nacionalinę reformų programą ir 2017 m. stabilumo programą. Siekiant atsižvelgti į jų tarpusavio sąsajas, abi programos vertintos vienu metu;

² 2011 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1176/2011 dėl makroekonominių disbalansų prevencijos ir naikinimo (OL L 306, 2011 11 23, p. 25).

³ OL C 92, 2017 3 24, p. 1.

- (5) į atitinkamas konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas atsižvelgta sudarant 2014–2020 m. Europos struktūrinių ir investicijų fondų (toliau – ESI fondai) programas. Kaip numatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013 ⁴ 23 straipsnyje, Komisija, jei tai būtina siekiant remti atitinkamų Tarybos rekomendacijų įgyvendinimą, gali paprašyti valstybės narės peržiūrėti savo partnerystės sutartį ir susijusias programas bei pasiūlyti jų pakeitimų. Kaip naudotusi šia nuostata, Komisija išsamiau nurodė Priemonių, kuriomis ESI fondų veiksmingumas siejamas su patikimu ekonomikos valdymu, taikymo gairėse;
- (6) šiuo metu Liuksemburgui taikoma Stabilumo ir augimo pakto prevencinė dalis. 2017 m. stabilumo programoje Vyriausybė planuoja nominaliojo pertekliaus pablogėjimą nuo 1,6 % BVP 2016 m. iki 0,2 % BVP 2017 m., o vėliau – tolygų jo gerėjimą iki 1,2 % BVP pertekliaus 2021 m. Vidutinės trukmės biudžeto tikslo, t. y. 0,5 % BVP struktūrinio deficito, bus ir toliau laikomasi su atsarga visą programos laikotarpį. 2017 m. stabilumo programoje numatoma, kad valdžios sektoriaus bendrosios skolos santykis su BVP tebebus gerokai mažesnis už Sutartyje nustatytą 60 % BVP pamatinę vertę. Makroekonominis scenarijus, kuriuo grindžiamos šios biudžeto projekcijos, yra tikėtinas, išskyrus 2018 m., kai jis yra labai palankus, ir 2021 m., kai jis labai atsargus. Remiantis Komisijos 2017 m. pavasario prognoze, numatoma, kad struktūrinis balansas bus 0,4 % BVP perteklius 2017 m. ir 0,1 % BVP perteklius 2018 m. – šie rodikliai iš esmės atitinka 2017 m. stabilumo programos rodiklius ir viršija vidutinės trukmės biudžeto tikslą. Apskritai Taryba mano, kad pagal prognozę 2017 ir 2018 m. Liuksemburgas turėtų atitikti Stabilumo ir augimo pakto nuostatas;

⁴ 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniai fondai, Sanglaudos fondai, Europos žemės ūkio fondai kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondai bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniai fondai, Sanglaudos fondai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondai taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006 (OL L 347, 2013 12 20, p. 320).

- (7) turint omenyje numatomą su visuomenės senėjimu susijusių sąnaudų didėjimą, tebėra abejonių dėl ilgalaikio fiskalinio tvarumo. Pagal 2012 m. pensijų reformą kas penkerius metus nuo reformos priėmimo reikėtų stebėti ir įvertinti pensijų sistemos tvarumą. Vyriausybė pirmąjį vertinimą atkėlė į 2016 m. Nors atlikus peržiūrą padaryta išvada, kad pensijų sistemoje vis dar periodiškai registruojamas perteklius, kuris leido sukaupti didelius pensijų rezervus, numatoma, kad nuo 2023 m. pensijų sistemos veiklos balansas, išlaidas išmokoms lyginant su įmokomis, bus neigiamas. Pagal naujausias patikslintas Eurostato gyventojų skaičiaus projekcijas numatomas gyventojų skaičiaus padidėjimas bus mažesnis, nei anksčiau tikėtasi. Tai turės poveikio senėjimo indeksui, kuris didės greičiau, nei anksčiau tikėtasi, ir nulems didesnę numatomą viešųjų išlaidų pensijoms didėjimą. Susiejant teisės aktais nustatytą pensinį amžių su vidutine tikėtina gyvenimo trukme, kaip anksčiau 2016 m. rekomendavo Taryba, pažangos nepadaryta. Liuksemburgas išsiskiria kaip vienintelė valstybė narė, kuri nenumato 2013–2060 m. didinti teisės aktais nustatyto pensinio amžiaus. Prognozuojamas neaktyvių gyventojų dalies padidėjimas iki 2060 m. Liuksemburge yra didžiausias Sąjungoje. Kalbant apie ankstyvą išėjimą į pensiją, Liuksemburgas nedaug pasistūmėjo. 2015 m. liepos mėn. Parlamentui pateiktas įstatymo, kuriuo keičiamos ankstyvo išėjimo į pensiją sistemos, projektas dar nepriimtas. Apskritai ankstyvas išėjimas į pensiją išlieka plačiai paplitęs ir vis dar yra nedaug paskatų dirbti ilgiau. Patikslinus demografinės perspektyvas, Liuksemburgui gresia papildoma rizika, susijusi su ilgalaikės priežiūros išlaidomis. Jos, išreikštos BVP dalimi, jau yra vienos didžiausių iš visų valstybių narių ir, kaip numatoma, iki 2060 m. išaugs nuo 1,5 % iki 3,2 % BVP (t. y. palyginus su dabartiniu lygiu padidės daugiau nei du kartus). Ilgalaikės priežiūros draudimo reformos projektas svarstomas Parlamente;

- (8) Liuksemburgo valdžios institucijos patvirtino visapusišką mokesčių reformą, ir ši įsigaliojo 2017 m. sausio mėn. Reforma nustatyti pakeitimai daugiausia tiesioginio tiek asmenų, tiek įmonių apmokestinimo srityje, o jais siekiama palaipsniui sumažinti įmonių pelno mokesčio tarifą (siekiant padidinti konkurencingumą) ir padidinti gyventojų pajamų mokesčio progresyvumą (siekiant padidinti teisingumą). Tačiau padidinus tam tikras mokesčių išlaidas kyla rizika susiaurinti mokesčio bazę. Siekiant padidinti mokesčių pajamų nuspėjamumą, yra galimybių toliau plėsti mokesčių bazę. To būtų galima pasiekti visų pirma peržiūrint šiuo metu mažus būsto mokesčius ir geriau panaudojant alternatyvius šaltinius. Tai galėtų būti daroma užtikrinant daugiau nuoseklumo tarp aplinkosaugos mokesčių ir ekonomikos įvairinimo tikslų;
- (9) Liuksemburgo valdžios institucijos, pripažindamos riziką, susijusią su didele priklausomybe nuo finansų sektoriaus, kelis dešimtmečius aktyviai siekė įvairinti ekonomiką. Ekonomikos priklausomybės nuo finansų sektoriaus mažinimas tebėra pagrindinis ilgalaikis uždavinys. Jam išspręsti po įvairinimo analizės turi būti imtasi konkrečių priemonių su aiškiai apibrėžtais terminais. Atsižvelgiant į dideles darbo sąnaudas šalyje, veikla, kurios pridėtinė vertė didesnė, turi potencialą pasiūlyti alternatyvių augimo galimybių. Todėl Liuksemburgo ekonomikos įvairinimo sėkmė didele dalimi priklauso nuo sektorių, kuriems darbo sąnaudos turi ne tokį didelį poveikį. Tokie sektoriai daugiausia pagrįsti moksliniais tyrimais ir inovacijomis, todėl jie paprastai būna imlūs technologijoms ir žinioms. Sumažinus arba pašalinus ekonominę plėtrą ribojančias kliūtis investicijoms ir inovacijoms būtų išlaisvintas inovacijų potencialas ir padedama įvairinti ekonomiką. Nors viešosios investicijos viršija euro zonos vidurkį, privačiosios investicijos atsilieka. Siekiant paremti ekonomikos augimo perspektyvas, labai svarbu išlaikyti aukštą investicijų lygį;

- (10) įvairinti ekonomiką taip pat galėtų padėti tolesnė ir taip jau sėkmingo nefinansinių paslaugų sektoriaus plėtra. Didelių reguliavimo kliūčių tebėra verslo paslaugų sektoriuje, visų pirma buhalteriams, architektams, inžinieriams ir teisininkams. Visų šių profesijų verslo apyvarta yra žemesnė nei Sąjungos ir visos ekonomikos vidurkis. Taigi šioms profesijoms taikomi apribojimai gali kenkti Liuksemburgo įmonių konkurencingumui. Šios kliūtys apima leidimą tik architektams vykdyti labai įvairią veiklą; leidimą tik aukštos kvalifikacijos profesionalams atlikti paprastas užduotis, pvz., susijusias su atlyginimais ar mokesčių deklaracijų rengimu; leidimą tik teisininkams teikti teisinės konsultacijas; taip pat teisininkams taikomus juridinio statuso bei akcijų valdymo reikalavimus, nesuderinamumo taisykles ir tarpdisciplininius apribojimus, kurie gali būti neproporcingi esminiams principams, kaip antai profesijos nepriklausomumui, ir atitinkamai priežiūros tvarkai;
- (11) siekiant išvengti neigiamo poveikio būtina vykdyti tikslinę aktyvią darbo rinkos politiką ir mokymosi visą gyvenimą programas, visų pirma skirtas vyresnio amžiaus darbuotojams, kurių nedarbo lygis tebėra žemiausias Sąjungoje. Imtasi priemonių jų įsidarbinamumui ir sąsajoms su darbo rinka pagerinti. Nuo 2016 m. sausio 1 d. įgyvendinamas Įstatymas dėl neįgalių darbuotojų perklasifikavimo, kuriuo tokiems darbuotojams suteikiama daugiau galimybių ilgiau likti darbo rinkoje. Tačiau visapusiška strategija po konsultacijų su socialiniais partneriais dar nepateikta. Vadinamasis Amžiaus paktas, t. y. 2014 m. balandžio mėn. Parlamentui pateiktas įstatymo projektas, kuriuo siekiama skatinti įmones, kuriose dirba daugiau kaip 150 darbuotojų, išlaikyti vyresnio amžiaus darbuotojus, vis dar nepriimtas. Kad tokia politika būtų sėkminga, tebėra svarbu užtikrinti kvalifikacijos kėlimo galimybes vykdant tikslinę aktyvią darbo rinkos politiką ir teikiant mokymosi visą gyvenimą galimybes vyresnio amžiaus darbuotojams remti. Investuoti į gebėjimus itin svarbu siekiant visiškai naudotis skaitmenine ekonomika ir išlaikyti konkurencingumą;

- (12) nekilnojamojo turto pasiūlos trūkumui mažinti priimta nemažai priemonių, bet realus jų poveikis dar nėra matomas. Atrodo, kad viena iš pagrindinių būsto pasiūlos didinimo kliūčių – tai, kad nėra galimybės nusipirkti statybai skirtos žemės, kuri dažniausiai priklauso privatiems asmenims. Ribota būsto pasiūla kartu su pastovia paklausa nulėmė nuolatinį būsto kainų didėjimą. Tai iš dalies paaiškina namų ūkių įsiskolinimo, daugiausia susijusio su hipotekinėmis paskolomis, didėjimo tendenciją. Be to, nepaisant didelių investicijų į transporto infrastruktūrą, vis dar neišspręsta eismo spūsčių problema. Ji dar aktualesnė dėl to, kad kaimyninių šalių fiskalinė politika sieną kertančius darbuotojus atgraso nuo modernios darbo praktikos, pvz., nuotolinio darbo. Tikėtina, kad tiek būsto, tiek judumo problemos papildomai sunkins ekonomikos įvairinimo ir konkurencingumo didinimo pastangas. Jos taip pat gali būti aukštos kvalifikacijos darbuotojų pritraukimo į darbo rinką kliūtis;
- (13) atsižvelgdama į 2017 m. Europos semestrą, Komisija atliko išsamią Liuksemburgo ekonominės politikos analizę ir ją paskelbė 2017 m. šalies ataskaitoje. Be to, ji įvertino 2017 m. stabilumo programą, 2017 m. nacionalinę reformų programą, taip pat veiksmus, kurių Liuksemburgas ėmėsi atsižvelgdamas į ankstesniais metais jam skirtas rekomendacijas. Komisija įvertino ne tik jų svarbą tvariai fiskalinei ir socialinei bei ekonominei Liuksemburgo politikai, bet ir tai, kaip jie atitinka Sąjungos taisykles ir gaires, nes Sąjungos lygio priemonėmis prisidedant prie būsimų nacionalinių sprendimų būtina stiprinti bendrą Sąjungos ekonomikos valdymą;
- (14) atsižvelgdama į šį vertinimą, Taryba išnagrinėjo 2017 m. stabilumo programą ir laikosi nuomonės ⁵, kad Liuksemburgas turėtų laikytis Stabilumo ir augimo pakto,

⁵ Pagal Reglamento (EB) Nr. 1466/97 5 straipsnio 2 dalį.

REKOMENDUOJA Liuksemburgui 2017–2018 m. imtis šių veiksmų:

1. Stiprinti ekonomikos įvairinimą, be kita ko, šalinant kliūtis investicijoms ir inovacijoms. Pašalinti reguliavimo apribojimus verslo paslaugų sektoriuje.
2. Užtikrinti ilgalaikę pensijų sistemos tvarumą, apriboti ankstyvą išėjimą į pensiją ir padidinti vyresnio amžiaus asmenų užimtumo lygį.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu

Pirmininkas
